

Nodulární dermatitida skotu

07.07.2025

Po dlouhou dobu byla nodulární dermatitida skotu endemicky pouze v jižní, východní a západní Africe. První výskyt v EU byl zaznamenán v srpnu 2015. V roce 2018 byla nemoc vytlačena z EU a v minulých letech nebyl zaznamenán její výskyt. Itálie ohlásila výskyt nákazy na svém území 23. června 2025 v Sardinii. Další ohnisko bylo reportováno na severu Itálie v Lombardii dne 25. června 2025. Bylo prokázáno, že druhé ohnisko bylo způsobeno transportem skotu z farmy ze Sardinie.

29. června 2029 bylo potvrzeno ohnisko ve Francii, v oblasti jihovýchodního Savojska.

Virus se v Evropě objevil převážně mezi květnem a srpnem (aktivní období vektorů nemoci).

Virus nodulární dermatitidy skotu (Lumpy skin disease – LSDV) patří mezi Poxviridae, rod Capripoxvirus. Nodulární dermatitida skotu, jak již název napovídá napadá skot a je charakterizován horečkou, noduly (boulemi) na kůži, sliznicích a vnitřních orgánech. Zvířata jsou vyhublá, mají zvětšené mízní uzliny, edém kůže a onemocnění může vést k úhynu.

Jedná se o ekonomicky významnou nákazu, protože snižuje mléčnou produkci, dočasnou nebo permanentní neplodnost býků, poškození kůží a také ztrátu kusu.

Bos taurus je více náchylný ke klinickému onemocnění než *Bos indicus*. Asijský buvol (*Babalus spp.*) je k nákaze také citlivý.

U akutně nemocného zvířete se objevuje horečka dosahující až 41°C, která přetrvává až týden, zvířata jsou unavená, nechťejí přijímat potravu a hubnou. Povrchové mízní uzliny jsou zvětšené a dochází k výraznému slinění a slzení. U krav v mléčné produkci dochází k výraznému snížení doживosti. Léze se vyskytují po celém těle, zvláště však na hlavě, krku, vemeni, šourku, vulvě a perineu mezi 7. a 19. dnem od průniku viru do těla. Charakteristické kožní léze jsou mnohočetné, mají 0,5 – 5 cm v průměru, jsou tuhé, s plochým povrchem (papuly a noduly), mohou být dobře ohraničené nebo se slévají. Noduly zasahují dermis, epidermis a mohou prominovat do subkutis a příčně pruhované svaloviny. Jejich barva na řezu je krémově šedá až bílá, na počátku může vytékat sérum, po 2 týdnech vytéká z kuželovitého centra nodulu sekvestr nekrotického materiálu nebo je přítomna nekrotická zátka. Na vnitřních orgánech (trachea, plíce, žaludek a děloha) se vyskytují nekrotické léze. Nemoc se projevuje také konjunktivitidou, neochotou k páření a aborty.

Onemocnění způsobuje více kmenů capripoxviru. Kmeny postihující kozy a ovce jsou geneticky rozlišitelné. Přenos je převážně krev sajícím hmyzem, ale je také možný přímým kontaktem, infikovaným semenem, kůžemi nemocných zvířat, syrovým masem a masnými výrobky, nepasterovaným mlékem a kolostrem.

Prevence spočívá v dodržování biosecurity, informovanosti o výskytu onemocnění, utracení všech zvířat z pozitivních farem a neškodném odstranění kadáverů. Prevencí je také použití repelentů ve stájích, desinfekce vozidel vjíždějících na farmu z území postižených nákazou a celkově dodržování desinfekce. Vakcinace je možná živým oslabeným virem postihujícím skot nebo ovčím a kozím kmenem. Nodulární dermatitida skotu není přenosná na člověka.